

NY RAMMEFORDELINGSMODELL (RFM) – UNDERLAGSNOTAT 1:

KORT INTRODUKSJON TIL EKSISTERENDE FORDELINGSMODELLER

1.1 UiO

UiOs interne budsjettfordelingsmodell bygger i all hovedsak på Kunnskapsdepartementets (KD) finansieringsmodell, og bestemmer fakultetenes driftsrammer. Modellen er bygd opp ved at man fordeler budsjettet over fire moduler; utdanning, forskning og forskerutdanning, samfunnskontakt og samlinger, og infrastruktur. På utdanningssiden etableres det en basis- og en resultatbevilgning ut fra antall studieplasser, produserte studiepoeng og antall utvekslingsstudenter. Disse multipliseres med en nedskalert sats avledet fra KDs satser. Forskning- og forskerutdanningsmodulens basis er bygd opp av stykkpriser for rekrutteringsstillinger, samt rundsummer for toppforskningssentra (SFF, SFI, FME, SFU, ERC). Resultatbevilgningen for forskning gis som nedskalerte stykkpriser for resultatindikatorene avlagte doktorgrader, publikasjonspoeng, NFR- og EU-inntekter. Resultatbevilgningen for forskning skiller seg fra KDs metodikk ved at det benyttes stykkpriser, og ikke intern omfordeling.

Det er etablert en betalingsordning for arealer, Derfor inngår midler til husleie i de komponentene som handler om kjernevirksomheten.

Det er etablert satsinger innenfor alle aktivitetsområder. Hvert år utarbeides det en fullstendig oversikt over alle styrevedtatte satsinger med tilhørende tidshorisont for satsingens varighet.

Museer, bibliotek, IT og sentraladministrasjon får midler basert på justering av historiske rammer.

1.2 UiB

Finansiering av utdanningsvirksomheten knyttes til KDs satser og kategorier for studieplasser, og deles i en basiskomponent og resultatkomponent. Basiskomponenten tenkes å dekke 60 prosent av studieplasskostnadene og tildeles ut fra antallet studieplasser. Resultatkomponenten fordeles iht avlagte studiepoeng. 75 prosent av resultatmidlene videreføres til fakultetene; resterende går inn i finansieringsgrunnlaget av fellestiltak.

Studieplassfinansieringen inneholder basisbevilgning til forskning, men i tillegg inngår bevilgningsfinansierte rekrutteringsstillinger og en mindre fordeling til ordinært vitenskapelig utstyr i forskningskomponentens basisbevilgning. 75 prosent av resultatmidlene i KDs RBO tilfaller avdelingene i samsvar med modellen, mens resterende går inn i finansieringsgrunnlaget for sentrale tjenester og infrastruktur.

Sentrale tjenester og infrastruktur finansieres dels gjennom en basisfinansiering og dels gjennom resultatmidler.

1.3 UiT

UiTs interne budsjettfordelingsmodell bygger i all hovedsak på Kunnskapsdepartementets (KD) finansieringsmodell, og bestemmer fakultetenes driftsrammer. Modellen er bygd opp rundt modulene utdanning, forskning og administrasjon/bibliotek, som igjen er delt opp i en basis- og resultatdel og strategiske satsinger. Basisbevilgningen er en justering av historiske tall. Resultatbevilgningen er bygd opp lik KDs modell på utdanning og forskning, men med nedskalerte satser.

Bevilgning til strategiske satsinger inkluderer rekrutteringsstillinger, vitenskapelig utstyr, formidling og andre strategiske satsinger.

1.4 Tidligere HiST

Tidligere HiSTs interne budsjettfordelingsmodell bygger i stor grad på KDs finansieringsmodell, og bestemmer fakultetenes driftsrammer. Modellen er bygd opp rundt modulene utdanning og forskning, og en basis- og resultatdel. Basisbevilgningen er historisk bestemt. Basisbevilgningen øker hvis man mottar nye studieplasser over Statsbudsjettet. Den økte basisbevilgningen fordeles slik at 60 prosent går til fagavdelingen som mottar plassen, og resten går til fellesfunksjoner. Resultatbevilgningen for utdanning går uavkortet til avdelingene. Resultatmidlene for forskning går også direkte til avdelingene, men i stedet for å omfordele mellom avdelinger basert på en andelsmodell som i KDs RBO, har man faste enhetspriser satt for tre år av gangen. Hvis enhetsprisene fører til et lukningsgap skalerer man dette ved å justere den historiske bestemte strategiske bevilgningen.

1.5 Tidligere HiÅ

HiÅ har en modulbasert budsjettfordelingsmodell der hele budsjettammen fra KD er utgangspunkt for fordeling. Innledningsvis settes det av midler iht realbudsjetterte infrastrukturkostnader, til strategisk pott (3 prosent av KD-rammen) og til øremerkede midler disponert av styret (inkl. stipendiatstillinger).

HiÅ tildeler uttelling for studiepoengproduksjonen iht avdelingenes plantall for studiepoengproduksjon i budsjettåret (n). Tildelingene avregnes mot reell produksjon i februar året etter. HiÅ benytter KD sine satser for studiepoengproduksjon. Tildeling for inn- og utreisende studenter gis basert på historiske tall (n-2 år) og etter KDs satser.

HiÅ tildeler strategisk studieplasstildeling (basis) basert på studieprogramporteføljen vedtatt av høgskolestyret. Alle studier vedtatt av høgskolestyret tildeles strategisk studieplasstildeling. Det legges til grunn at tildelingene skal være stabile fra år til år, og at eventuell justering i plantallene kun skal gjøres over tid (3-årig rullerende planperiode). Tildelingene følger i hovedsak KD sin pristabell, men med justeringer der enkelte studieprogram er innplassert i egne kategorier. Saldering av budsjettfordelingsmodellen skjer mot denne modulen, og tildelingene er derfor vektet med en faktor på om lag 0,6.

Forskningsinsentivene i modellen følger KD sine RBO-kategorier. Tildelingene er basert på historiske tall (n-2 år), og satsene følger KD sine satser.

HiÅ tildeler en egen bonus for fellesfag der et fast beløp (500') fordeles forholdsmessig mellom de avdelingene som har produsert emner for andre avdelingens studieprogram. Modellen inneholder

ytterligere et insentiv for samarbeid om fellesfag og tverrfaglighet, gjennom at tildelingen for studiepoengproduksjon tilfaller emneproduserende avdeling, mens den strategiske studieplasstildelingen (basis) tilfaller studieprogrameier. Dette gjør at inntektene deles når enhetene samarbeider om å tilby felles emner til ulike studieprogram.

HiÅ har utviklet egne moduler for fordeling av midler til laboratorieutstyr og drift av laboratorier. Tildelingen gjennom disse modulene skjer i dag skjønnsmessig. Modellen legger opp til at midlene skal fordeles med bakgrunn i informasjon fra leiestedsmodellen, med vektning av størrelsen på avdelingenes avsetninger. Modulene har ikke blitt ferdig implementert som følge fusjonsprosessen.

Budsjettrammene til sentraladministrative enheter ved HiÅ er resultatavhengige. 20 % av uttellingen for studieproduksjon og 40 % av styrets strategiske studieplasstildeling tilfaller de sentraladministrative enhetene samlet. Intern fordeling mellom ulike administrative enheter skjer ved realbudsjettering innenfor den samlede rammen.

1.6 Tidligere HiG

Tidligere HiGs interne budsjettfordelingsmodell bygger i stor grad på KDs finansieringsmodell, og bestemmer avdelingens driftsrammer. Modellen er bygd opp rundt modulene utdanning og forskning, og en basis- og resultatdel. Basisbevilgningen er historisk bestemt. Basisbevilgningen øker hvis man mottar nye studieplasser over Statsbudsjettet. Den økte basisbevilgningen fordeles slik at 50 prosent går til fagavdelingen som mottar plassen, og resten går til fellesfunksjoner. Utdanning resultat videreføres som 90 prosent av KDs satser for studiepoengproduksjon. Forskning resultat går uavkortet til avdelingene basert på samme prinsipper som i KDs RBO. Den strategiske komponenten er 10 prosent av utdanning resultat.

1.7 Gamle NTNU

Gamle NTNUs inntektsfordelingsmodell (IFM) er betydelig mer detaljert enn KDs modell, men insentiver peker i samme retning, og bestemmer fakultetenes driftsrammer. På overordnet nivå er IFM og KDs modell like, ved at begge har moduler for utdanning og forskning, fordelt på en basis- og resultatdel. Basisbevilgningen til utdanning er modellert på studieprogramnivå, ved å definere normerte tilbudte studiepoeng som tar høyde for størrelsen og bredden på studieprogrammet, og som bestemmer størrelsen på basisbevilgningen. Basisbevilgningen varierer ikke, og man får verken økt/reduert basisbevilgning for opprettelse/nedleggelse av studieprogram. I tillegg til den normerte basisbevilgningen, får fakultetene deler av sin basisbevilgning til utdanning som et tilskudd til infrastruktur. Utdanning resultat er bygd opp rundt satser for kontakttid og evalueringstid som deretter multipliseres med studiepoengproduksjonen. Satsene er satt på studieprogramnivå, og skal gjenspeile forskjeller i undervisningsintensitet mellom studieprogram. I tillegg får fakultetene uttelling for ferdige masterkandidater gjennom en stykkpris. Forskningsrammen, som er summen av forskning basis og resultat, er definert som summen av timer produsert av vitenskapelige stillinger (eksl. rekrutteringsstillinger) i utdannings siden i modellen multiplisert med en timesats. Forskning basis ligger fast og justeres for pris- og lønnskompensasjon. Denne fordeles ved en vektning av undervisningstimer av vitenskapelige stillinger fra utdannings siden i modellen, og en andel av faktisk ansatte førstestillinger. Forskning basis inneholder i tillegg et tilskudd til infrastruktur. Forskning resultat likner på KDs RBO, og dimensjoneres som forskningsrammen minus forskning basis. Selv om metoden for fordeling likner på KDs RBO, har IFM flere indikatorer som f.eks. nyskaping og tverrfaglig veiledning av doktorgradskandidater, og vektingen mellom indikatorene er annerledes. I

tillegg til utdanning og forskning basis, har modellen et element til innenfor basis kalt «spesielle oppgaver». Dette er historiske tildelinger som ikke har latt seg modellere, og som pris- og lønnsjusteres hvert år. Fakultetene mottar strategiske tildelinger bestemt utenfor IFM. Styret har vedtatt at 5 prosent av NTNUs bevilgning fra KD skal holdes av til strategiske satsinger. I tillegg til IFM mottar fakultetene en bevilgning til betaling av internhusleie, generert av internhusleiemodellen. Denne modellen generer husleiebevilgning basert på arealnormer, faktisk areal, antall studenter og ansatte og BOA-virksomhet.

1.8 OPPSUMMERT:

	Resultat utdanning	Resultat forskning	Basis utdanning	Basis forskning og andre områder	Infrastruktur	Finansiering av fellesfunksjoner	Strategiske satsinger
UiO	KD-metodikk, men med nedskalerte satsar.	Nedskalerte stykkpriser for KDs RBO.	Basiskomponent basert på antallet studieplasser.	Stykkpris for rekrutteringsstillinger og rundsum for toppforskningsentra.	Stykkpris arealer (internhusleie), bevilgning til internhusleie ved fakultetene gis i komponentene for kjernevirksomhet.	Justering av historiske rammer.	
UiB	KD-metodikk med fordeling iht avlagte studiepoeng. 75% av resultatmidlene videreføres til fakultetene; resterende går inn i finansieringsgrunnlaget av fellestiltak.	75 % av resultatmidlene i KDs RBO tilfaller avdelingene i samsvar med modellen, mens resterende går inn i finansieringsgrunnlaget for sentrale tjenester og infrastruktur.	Basiskomponenten tildeles i forhold til antallet studieplasser med vektning iht priskategoriene.	Studieplassefinansieringen inneholder basisbevilgning til forskning, men i tillegg inngår bevilgningsfinansierte rekrutteringsstillinger og en mindre fordeling til ordinært vitenskapelig utstyr i forskningskomponentens basisbevilgning.	Sentrale tjenester og infrastruktur finansieres dels gjennom en basisfinansiering og dels gjennom resultatmidler.		
UiT	KD-metodikk, men med nedskalerte satsar.		Justering av historiske tall. Rekrutteringsstillinger, vitenskapelig utstyr og formidling inngår i strategiske satsinger.		Egen internhusleiemodell, der fakultetene mottar bevilgning til betaling av internhusleie utenfor inntektsfordelingsmodellen.	Egen modul, resultat og basis	
HiST	KD-metodikk. Uavkortet til avdelingene.	3-årige faste enhetspriser for indikatorne.	Historisk bestemt. Justeres for endringer i studieplasser over statsbudsjettet (60% fagavd/40% felles).		Realbudsjetteres.	40% av basistildelingen.	
HiÅ	KD-metodikk, men iht plantall for budsjettåret. Avregnes mot reel produksjon når den er kjent. 80% tilfaller fagavdelingene. Modellen har innebygde insentiver for fellesfag.	Følger RBO fullt ut. 100% uttelling til fagavdelingene.	Tildeling til styrevedtatte studieplasser iht KD-satsar fro strategisk tildeling. Noen avvik fra KDs pristabell. Lukningsgapet i modellen salderes innenfor denne modulen.		Realbudsjetteres fullt ut. Egne moduler for fordeling av bevilgning til drift av laboratorier og investering i laboratoriestyr.	20% av utdanningsresultat og 40% av basis.	3% av ramme fra KD settes av.
HiG	Følger KDs modell og satsar. 90% av uttellingen tilfaller fagavd.	Følger RBO fullt ut. 100% uttelling til fagavdelingene.	Historisk bestemt. Justeres for endringer i studieplasser over statsbudsjettet (50% fagavd/50% felles).		Prosentfordeling fra andre moduler.	Prosentfordeling fra andre moduler.	10% av resultatkomponenten til utdanning.
Gamle NTNU	Satsar for kontakttid og evalueringstid multipliseres med studiepoengproduksjonen. Uttelling for ferdige masterkandidater basert på stykkpris.	Basert på KDs RBO, men med flere indikatorer. Satsene og vektningen mellom indikatorne er ulik fra KDs modell.	Basert på studieprogramnivå, utfra normerte tilbudte studiepoeng som tar høyde for størrelsen og bredden på studieprogrammet. Endres ikke ved endring i studieprogramportefølja. Inneholder også tilskudd til infrastruktur.	Basis for forskning ligger fast og justeres for pris- og lønnskompensasjon. Fordeles ved vektning av vit.stillinger fra utdanning og en andel av faktisk ansatte førstestillinger. Inneholder også tilskudd til infrastruktur. NTNU har også basiskomponent for "Spesielle oppgaver"	Egen internhusleiemodell, der fakultetene mottar bevilgning til betaling av internhusleie utenfor inntektsfordelingsmodellen.	Holdes utenfor inntektsfordelingsmodellen.	5 % av KD-tildeling dettes av og fordeles utenfor modellen.

2.0 Vurdering og evaluering av eksisterende modeller

Vi har så langt valgt å vurdere fusjonspartnerne eksisterende modeller ut i fra målene gitt i arbeidsgruppens mandat for en ny rammefordelingsmodell (RFM).

	NTNU	HiÅ	HiG	HiST
Strategisk evne	Ja, 5 pst av KD-bevilgningen settes av til strategiske satsinger.	Ja, 3 pst av KD-bevilgningen settes av til strategiske satsinger.	Ja, 3 pst av KD-bevilgningen settes av til strategiske satsinger.	Ja, ca 5 pst av KD-bevilgningen i 2016, men ingen fast prosent.
Stimulerer til samarbeid på tvers	Tja. Innenfor forskning ligger det insentiver for tverrfakultær phd-veiledning. Ingen eksplisitte insentiver for utdanning.	Nei	Nei	Nei
Enkel, transparent og forutsigbar	Nei. Modellen går for å være svært detaljert og vanskelig å forstå.	Ja. Bygger på KDs modell, med få og klare insentiver.	Ja. Bygger på KDs modell, med få og klare insentiver.	Ja. Bygger på KDs modell, med få og klare insentiver.
Forutsigbar	Tja. Siden modellen er vanskelig å forstå kan det også være vanskelig å forutsi effekter av endring.	Ja	Ja	Ja
Stimulerer til økt kvalitet	Tja. Modellen stimulerer til gjennomføring for masterkandidater, avlagte phd, publisering, EU og NFR.	Tja. Modellen stimulerer til avlagte phd, publisering, EU og NFR.	Tja. Modellen stimulerer til avlagte phd, publisering, EU og NFR.	Tja. Modellen stimulerer til avlagte phd, publisering, EU og NFR.
Stimulerer til økt ekstern finansiering	Ja. Har insentiver for EU, NFR og alle andre eksterne inntekter	Ja. Har insentiver for EU, NFR	Ja. Har insentiver for EU, NFR	Ja. Har insentiver for EU, NFR
Styrker samspill med arbeids- og næringslivet	Ja. Gjennom insentiver til innhenting av eksterne midler fra og samarbeid med arbeids- og næringsliv	Nei. Ingen direkte insentiver.	Nei. Ingen direkte insentiver.	Nei. Ingen direkte insentiver.
Konkurransedyktige arbeidsbetingelser	Tja	Tja	Tja	Tja
Ivaretar hovedprofil og rolle som breddeuniversitet	Ja. Har en modell som ivaretar lab- og infrastrukturen	Nei	Nei	Nei

3 Oppsummert om fakultetenes modeller for rammefordeling på gamle NTNU

3.1 AB

AB har ingen lokal rammefordelingsmodell. Bemanning ligger på fakultetsnivå, men budsjett og regnskap blir ført på instituttnivå for oversiktens del. Rammefordelingen gjøres på bakgrunn av strategisk bemanningsplan på fakultetet. Instituttene får i tillegg en sum midler fordelt etter antall ansatte som skal dekke vanlig kontordrift. Dette er beløp i størrelsen 350 000 til 500 000 kr.

3.2 HF

I hovedsak skal instituttens driftsrammer dekke driftskostnader og en del instituttspesifikke strategitiltak. Fastlønn, felleskostnader, internhuseie og strategimidler på overordnet nivå ligger på fakultetsnivået. HF har en modell som fordeler driftsbevilgningen mellom instituttene. Denne modellen har en 60-40 prosent fordeling mellom basis og resultat. Basis består av en fagspesifikk del og en basisbevilgning per fast ansatt, gjennomsnitt over tre år (andelsbevilgning). Resultatdelen av modellen fordeler 50 prosent på grunnlag av studiepoengproduksjon og 50 prosent fordeles likt på forskningsresultater som publisering inkl. formidling, BOA-virksomhet og antall avlagte doktorgrader, alle gjennomsnitt over tre år (andelsbevilgning).

3.3 IME

IME fordeler bevilgning til instituttene gjennom en fordelingsmodell og gjennom strategiske midler som ligger utenfor modellen. Fordelingsmodellen bygger på strukturen i NTNUs inntektsfordelingsmodell, men det er også en del forskjeller. I fordelingen ned til instituttene snittes bevilgningen til det enkelte institutt over tre år. Dette gjøres for å dempe de årlige svingningene i bevilgningstallene. IME fordeler en del av midlene som ligger i basis (i NTNUs IFM) ut på bakgrunn av forskningsindikatorene avlagte doktorgrader, publikasjonspoeng og BOA-aktivitet.

3.4 IVT

IVT fordeler bevilgning til instituttene gjennom en fordelingsmodell og gjennom strategiske midler som ligger utenfor modellen. Fordelingsmodellen er lik NTNUs IFM i struktur, men er forskjellig i vektningen av forholdet mellom basis og resultat og forskning og utdanning. Modellen fordeler bevilgning likt mellom aktivitetene forskning og undervisning, som begge igjen deles i en basis- og en resultat. Utdanningsdelen fordeles ved at 30 prosent går til basis, mens i forskningsdelen er denne satt til 50 prosent.

3.5 DMF

DMF fordeler bevilgningen på fem overordnede budsjettposter; fastlønn, strategiske midler, fellestjenester, areal og resten gjennom en lokal inntektsfordelingsmodell. Den lokale modellen bygger på prinsippene i NTNUs IFM, men med en lokal bestemt fordeling på aktivitetene utdanning og forskning som igjen er fordelt på en basis- og resultatdel. Indikatorene innenfor resultatelementene er lik NTNUs IFM, men med en egen bestemt vekting.

3.6 NT

NT tildeler instituttene og andre enheter midler med bakgrunn i beregnede lønnskostnader. I tillegg gis det en resultatbevilgning for utdanning og forskning, kalt driftstildeling. Utdanningsinsentivene er

avlagte studiepoeng, antall masterkandidater og et spesielt tillegg for studieområder med behov for undervisningsressurser til laboratorie-, felt- og dataundervisning, målt i antall årsverk vit. ass. Fakultetet trekker inn en andel av instituttene sine inntekter for dekning av indirekte kostnader i BOA-prosjekt til dekning av BOA-relaterte kostnader på fakultetsnivå og felles strategiske tiltak.

3.7 SVT

SVT fordeler bevilgningen på de overordnede budsjettpostene felleskostnader (eks. husleie) spesielle tiltak (eks. nye studieplasser PLU og PSY), infrastruktur (lab), fakultetsadministrasjon og ramme til instituttene. Rammen til instituttene fastsettes på bakgrunn av en fordelingsmodell som likner på NTNUs IFM. Forskjellen ligger i at infrastrukturbevilgning og spesielle tiltak ligger sentralt, og det er valgt en annen vektning mellom utdanning og forskning og basis og resultat. SVT viderefører i all hovedsak resultatindikatorerne fra NTNUs IFM.

3.8 VM

Vitenskapsmuseet realbudsjetterer lønn til ansatte i bevilgningsøkonomien. Det gis 30 000 kr per årsverk i driftsbevilgning. Resultatmidlene fra forskning videreføres til seksjonene. Det settes i tillegg av midler til handlingsplantiltak.

3.9 Oppsummert

	Variant av IFM?	Insentiver utdanning og forskning	Basis utdanning/ forskning	Basis ikke fordelt på aktivitet	Andre fordelingsmekanismer	Infrastruktur
AB	Nei	Nei	Nei	Nei	Strategisk bemanningsplan bestemmer fordeling, i tillegg til en driftsbevilgning på 350-500' per institutt.	Håndteres sentralt på fakultetet.
HF	Nei	Ja	Nei	Ja	Legger all fastlønn sentralt, realbudsjetteres.	Håndteres sentralt på fakultetet.
IME	Ja	Ja	Ja	Nei	Strategimidler til instituttene.	Ja
IVT	Ja	Ja	Ja	Nei	Strategimidler til instituttene.	Ja
DMF	Ja	Ja	Ja	Nei	Strategimidler til instituttene.	Ja
NT	Nei	Ja	Nei	Ja	Beregnete lønnskostnader bestemmer store deler av instituttens budsjett. Inntrekk av overheadinntekter fra BOA til dekning av støttetjenester og felles strategiske tiltak.	Håndteres sentralt på fakultetet.
SVT	Ja	Ja	Ja	Nei	Strategimidler til instituttene.	Håndteres sentralt på fakultetet.
VM	Nei	Nei	Nei	Nei	Realbudsjetterer lønn til ansatte i bevilgningsøkonomien. Det gis 30 000 kr per årsverk i driftsbevilgning.	Håndteres sentralt på fakultetet.